

Kožní změny ve stáří

Změny kůže přinášené stářím I

❖ epidermis

- oploštění dermo-epidermální junkce
- variabilita ve velikosti, tvaru, síle a vlastnostech keratinocytů
- snížení počtu melanocytů

Změny kůže přinášené stářím II

❖ **dermis**

- **atrofie**
- **snížena celularita a vaskularizace**
- **degenerace elastinových vláken**
- **méně fibroblastů a mastocytů**
- **snížené množství a změněná struktura nervových zakončení**

Změny kůže přinášené stářím III

❖ **podkožní tuk**

- **snížené množství**
- **změna distribuce**

Funkční oslabení kožního krytu I

- ❖ **oslabení bariérové funkce**
- ❖ **zpomalení obnovy buněk**
- ❖ **snížení schopnosti reparace DNA**
- ❖ **snížení elasticity**
- ❖ **snížení imunologické odpovědi**
- ❖ **snížení zánětlivé odpovědi**

Funkční oslabení kožního krytu II

- ❖ **oslabení mechanické pevnosti**
- ❖ **snížení sensorické percepce**
- ❖ **snížená produkce potu a mazu**
- ❖ **oslabení termoregulace**
- ❖ **zpomalené hojení ran**
- ❖ **snížení produkce vitamínu D**

Důsledky

- ❖ zpomalené obnovování buněk epidermis
- ❖ snížení bariérové funkce kůže
- ❖ zpomalené hojení ran
- ❖ snížená imunologická odpověď
- ❖ méně účinná termoregulace
- ❖ snížená mechanická odolnost vůči nárazům a tlaku
- ❖ snížená schopnost perkutánní resorpce léků

Vliv výživy na kvalitu kůže ve stáří

- **kvantitativní změny**
  - ❖ nechtěný hmotnostní úbytek o více než 15%
- **kvalitativní změny**
  - ❖ katabolizmus
  - ❖ hypalbuminémie
  - ❖ nedostatek vitamínu C, B2, D
  - ❖ nedostatek zinku

Vnitřní rizikové faktory kožního poškození ve stáří I

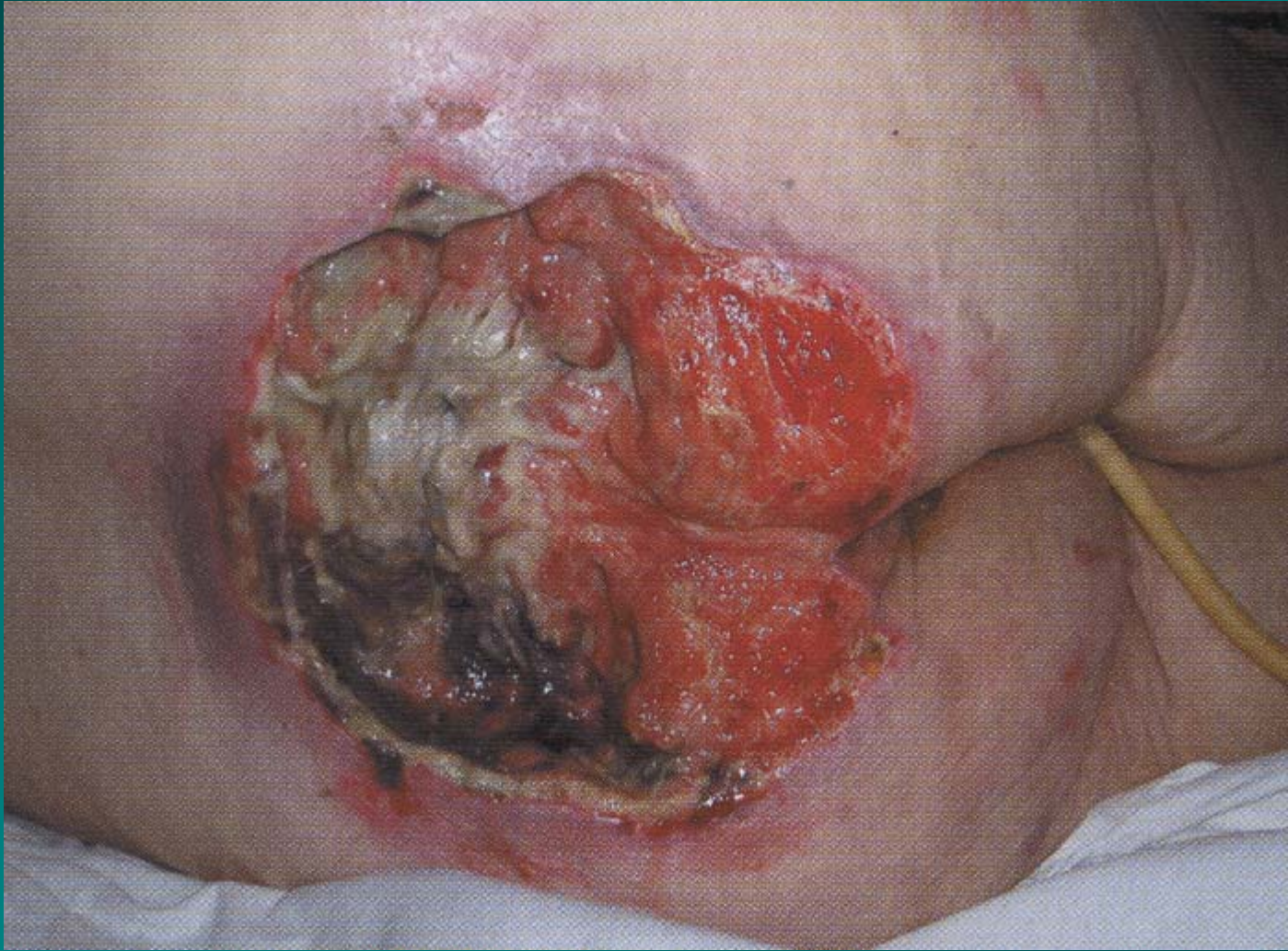
- ❖ **imobilizace**
- ❖ **inaktivita**
- ❖ **inkontinence moči a stolice**
- ❖ **malnutrice (albumin pod 35g/l)**
- ❖ **poruchy vědomí**
- ❖ **léčba steroidy**
- ❖ **kouření**

Vnitřní rizikové faktory kožního poškození ve stáří II

- ❖ anemie (hemoglobin pod 120g/l)
- ❖ lymfocytopenie (pod $1,2 \times 10^9/l$)
- ❖ infekce
- ❖ onemocnění periferních tepen
- ❖ otoky
- ❖ diabetes mellitus
- ❖ mozková příhoda
- ❖ demence
- ❖ fraktury
- ❖ alkoholismus
- ❖ malignity

Nejčastější projevy kožního poškození ve stáří

- dekubity
- bércové vředy

Zevní faktory ovlivňující vznik a průběh dekubitů

- ❖ tlak – nad 32 mmHg přeruší průtok
- ❖ tření – epidermis nestačí regenerovat
- ❖ stříh – nároky na mechanickou pevnost
- ❖ vlhkost - macerace
- ❖ infekce – zhoršuje poškození

Odhad rizika vzniku dekubitu

➤ cítivost	vymizelá	normální
➤ vlhkost	neustále	zřídka
➤ aktivita	inaktivní	chodí
➤ mobilita	imobilní	bez omezení
➤ výživa	velmi špatná	normální
➤ tření a stříh	změna polohy s asistencí	
➤ skóre	1	4
➤ riziko	pod 12	nad 15

Preventivní opatření I

- **polohování**
  - po 2 hodinách, 30 st. na boky, ne na dekubitus
  - nezvedat nad 30 st, vyjma jídla
  - posazovat do křesla – pod 2 hod
  - samostatný pohyb po 15 minutách
  - několik kroků každých několik hodin

Preventivní opatření II

- **statické podložky**
  - ❖ pěnová (kaučuková) matrace
  - ❖ vodní či vzduchové matrace
- **dynamické podložky**
  - ❖ matrace s proudícím vzduchem
  - ❖ matrace s vířícím vzduchem
  - ❖ vzduchové lůžko

Preventivní opatření III

- **redukce vlhkosti**
  - nežmolující pudr
  - lehký krém na okolí
  - řešení inkontinence
- **podpora výživy**
  - bílkoviny 1,2 – 1,5 g/kg
  - energie 30-35 kcal/kg
  - vitamin C
  - zinek 12 – 15mg/den

Léčba dekubitů

- ❖ opatření jako při prevenci
- ❖ chirurgické čištění
- ❖ mechanické čištění
- ❖ enzymatické čištění
- ❖ autolytické čištění
- ❖ granulace
- ❖ epitelizace

Bércové vředy

- **arteriální**
- při ischemické chorobě DKK
- nad zevním kotníkem, příznivý vliv zprůchodnění arteriálního řečiště
- **žilní**
- při chronické žilní nedostatečnosti
- nad vnitřním kotníkem

Podpůrné momenty

- ❖ dlouhodobé stání, sezení
- ❖ obezita
- ❖ kouření
- ❖ hyperlipidémie
- ❖ koagulační poruchy

Léčba bércových vředů

- ❖ **čištění spodiny**
- ❖ **podpora granulace**
- ❖ **podpora epitelizace**
- ❖ **rekonstrukce cévního řečiště**
- ❖ **zmírnění žilní insuficience**
- ❖ **režimová opatření – pohyb, obuv, zábrana poranění**

